

Memo

aan Gemeenteraad
onderwerp Stand van zaken Top60

van Burgemeester en Wethouders
datum 12 november 2013

In mei jl. is de gemeente Gouda gestart met de Top60 aanpak. Graag informeren wij u tussentijds over de stand van zaken tot op heden.

Waarom een Top60 aanpak?

De afgelopen vijf jaar is er veel veranderd in het Goudse veiligheidsbeleid. En al die inspanningen leveren zichtbare resultaten op. Echter, waar de criminaliteitscijfers in Gouda dalen op veel categorieën, blijft met name het aantal woninginbraken hoog, de jeugdoverlast daalt de laatste jaren niet meer en de recidivecijfers zijn hoog. Een volgende stap in de ontwikkeling van het Goudse Veiligheidsbeleid is om sterk in te zetten op degenen die de meeste inbraken veroorzaken (of andere ingrijpende criminaliteit met betrekking tot geweldsdelicten, overvallen en straatroven, de zogenaamde 'high impact crime') en op diegenen die op straat de meeste (over)last geven. De Top60 aanpak is een doorontwikkeling binnen de huidige kaders van het Integraal Veiligheidsbeleid, met name binnen de doelstellingen 'specifieke inzet op geweld, woninginbraken en overvallen' en 'versterking regierol gemeente'. Dit gebeurt met de Top60 aanpak vanuit het Veiligheidshuis. Hierover bent u op 15 mei jongstleden geïnformeerd. Tijdens dit raadsdebat is het plan van aanpak 'Goudse Top60 aanpak' besproken. In dit plan is te lezen dat er in januari 2014 een eerste tussenevaluatie plaats vindt in de driehoek. Deze zal ook naar u worden gestuurd. Vooruitlopend op deze eerste evaluatie willen wij u alvast informeren over de voortgang van de Goudse aanpak Top 60.

Doelstelling Top60 aanpak: minder recidive

Vermindering van de recidive van de personen die op de lijst Top60 staan en een vermindering van de huidige vorm van high impact crime (met name woninginbraak). De Top60 aanpak beoogt om, in de meest hardnekkige dossiers van criminele personen in Gouda een doorbraak in het gedrag van de dader te bewerkstelligen (o.a. minder delictgedrag)¹

Onze eerste zorg is dus dat de crimineel zijn leven betert, maar daarnaast willen wij bovenal dat de Goudse samenleving hoe dan ook geen last meer van hem heeft. Daartoe worden maatregelen naar vermogen genomen: goedschiks of kwaadschiks. De wijze waarop dat gebeurt, zal per persoon kunnen verschillen.

¹ Zoals in het plan van aanpak beschreven stond moeten we niet verwachten dat over twee jaar de problemen als sneeuw voor de zon zijn verdwenen. De Top60 aanpak is geen panacee voor alle criminaliteit en overlast. Een zeer scherpe focus op de Top60 is momenteel de beste manier om een vuist te maken tegen dit gedrag.

Te verwachten (beleidsmatige) effecten van de Top60 aanpak:

- Betere samenwerking en afstemming van straf en zorginterventies;
- Bundeling van kennis leidt tot betere producten en/of resultaten;
- Knelpunten worden zichtbaar en (beleidsmatige) oplossingen worden gevonden;
- Beter zicht op achterliggende (psychische) problematiek.

Metten is weten

Bij de eerste vaststelling van de Top60 lijst door de veiligheidsdriehoek stonden 76 personen op de lijst. Een aantal hiervan stond op de reservelijst (deze worden (nog) niet actief besproken, maar worden wel gemonitord). Wanneer we naar de criminele activiteiten van deze 76 personen kijken in de periode 8 juli 2008 tot en met 8 juli 2013 vertaalt zich dat in het volgende plaatje:

Dus: 47 van de 76 personen zijn in de gemeente Gouda in de periode van 8 juli 2008 tot en met 8 juli 2013 in totaal 126x verdacht van woninginbraak, 22x van straatroof en 13x verdacht van overval/afpersing. De overige 29 personen maakten zich vooral schuldig aan andersoortige vermogens- en/of gewelddelicten.

Om de hiervoor geformuleerde doelstelling te monitoren, worden in januari 2014, juli 2014 en december 2014 van deze 76 personen opnieuw bovenstaande feiten gemeten om zo zicht te krijgen op de mate van recidive.

Bij de tweede vaststelling door de driehoek is een zestal namen van de lijst geschrapt. Bij deze personen was het zo dat er vanuit de ketenpartners geen zorgen meer waren. Zij hebben inmiddels hun straf uitgezeten en hebben hun 'gewone legale' leven weer opgepakt.

Er is dus geen ketenoverstijgende problematiek en de problematiek is niet meer recent. Dit betekent dat er op dit moment 64 namen op de Top60 lijst staan en 6 op de reservelijst.

Eerste resultaten tot nu toe

Organisatorisch

Eén van de adviezen van het Ministerie van VenJ was het organiseren van focus, sturing en structuur onder directe aanvoering van de burgemeester. De Top60 aanpak is een gezamenlijke aanpak van de gemeente Gouda en een groot aantal (veiligheids- en zorg-)partners binnen het Veiligheidshuis Hollands Midden. Op dit moment hebben de volgende organisaties zich aan de Top60 gecommitteerd: Politie Eenheid Den Haag, Openbaar Ministerie Den Haag, Stichting Reclassering Nederland, Palier, Bureau Jeugdzorg, MEE Plus, Penitentiare Inrichting Zoetermeer, GGD Hollands Midden, Bureau Leerlingzaken/RMC, Raad voor de Kinderbescherming. Op 8 juli 2013 was de startbijeenkomst van de Top60 aanpak en werd de samenwerking met het zetten van een handtekeningen bekrachtigd. De verwachting is dat meerdere partijen zich bij de Top60 aanpak zullen aansluiten².

In de stuurgroepvergadering van het Veiligheidshuis is besloten dat er een Top60 overleg plaatsvindt binnen het Veiligheidshuis. Via dit gremium is het overleg geformaliseerd. In het aanvullende privacyconvenant zijn afspraken gemaakt over informatie-uitwisseling, ook met betrekking tot de familieleden van de Top60 kandidaten (ouders en broertjes en zusjes).

De Top60 lijst

Minister Opstelten van Veiligheid en Justitie heeft een zogeheten 'Toolbox persoonsgerichte aanpak High Impact Crimes' laten ontwikkelen. Deze toolbox³ bevat hulpmiddelen om te komen tot een optimale en systematische persoonsgerichte aanpak voor (potentiële) plegers van High Impact Crimes. Op basis van een aantal gegevens wordt een inschatting gemaakt van de kans op herhaling van crimineel gedrag ('risico-taxatie instrument') en wordt een lijst opgesteld van personen die in aanmerking kunnen komen voor de Top60. Dit betreft personen die al bekend zijn bij politie en justitie.

Daarnaast zijn er ook personen die nog niet (uitvoerig) bekend zijn bij politie of justitie maar waarover bij professionals met kennis over de praktijk wel zorgen bestaan op het gebied van overlast en criminaliteit. Zorginstellingen kennen deze personen echter als geen ander. Dit kunnen bijvoorbeeld personen zijn waarbij er sprake is van ernstig 'ketenoverschrijdende problematiek'. Wanneer uit de door de instanties aangeleverde goed onderbouwde informatie blijkt dat er bij die personen, zonder ingrijpen, een grote kans bestaat op (terugvallen in) crimineel gedrag kunnen zij worden opgenomen in de Top60 lijst.

Iemand komt dus niet zomaar op de Top60 lijst te staan. Deze lijst bestaat grotendeels uit Goudse criminelen die behoorlijk wat op hun kerfstok hebben. De lijst is dynamisch van opzet, dat wil zeggen dat er namen bij en af gaan, waardoor zo optimaal mogelijk kan worden ingespeeld op actuele overlast of criminaliteit in Gouda.

² Naast deze partijen zijn er nog een veelheid aan andere partijen betrokken bij de Top60 aanpak, o.a. de zorg en hulpverlening. De aanpak Top60 is maatwerk en voor elke casus kan het zijn dat een andere partij wordt betrokken.

³ Zie o.a.: <http://www.hetccv.nl/nieuws/2013/03/toolbox-persoonsgericht-aanpak-high-impact-crimes.html>

Inhoudelijk

Na het opstellen van de lijst is direct gestart met de uitvoering. Voor 26 personen is inmiddels een casusregisseur gestart met het organiseren van een casusoverleg en het maken van een plan van aanpak. Dit plan bevat informatie over het criminele verleden, eerdere interventies, verleende zorg aan de persoon en het gezin, school, werk, inkomen en huisvesting. Alle relevante informatie is op deze manier gebundeld, waardoor betrokken partijen snel tot actie kunnen overgaan als iemand van de lijst een overtreding begaat. In het plan van aanpak staan ook de maatregelen die ingezet gaan worden. Elke Top60 persoon heeft een regisseur in het Veiligheidshuis. Die regisseur kan gebruik maken van maatregelen op het gebied van opsporen, vervolgen, verstoren, toezicht, handhaven, financiën, huisvesting, zorg en hulpverlening. Deze regisseur controleert dat het plan wordt uitgevoerd, rapporteert over de voortgang, signaleert als er knelpunten zijn en treedt op indien nodig. Op deze manier zijn er verschillende verbeteringen in de samenwerkingsketen aangebracht en sluit het net zich om het individu.

Het zal duidelijk zijn dat het onmogelijk is om alle personen van de Top60-lijst in korte periode tegelijkertijd met dezelfde intensiteit aan te pakken of te volgen. Er moeten keuzes gemaakt worden: wie eerst, wie daarna, op welke manier en met welke intensiteit? Prioriteit is gelegd bij personen waarbij actuele problemen en zorgen spelen: aanhoudingen, meldingen van ketenpartners, zittingen, e.d.

De resultaten zijn wisselend. Het algemene beeld is dat iedereen tevreden is over het feit dat er een casusoverleg wordt georganiseerd. Vaak zijn deze mensen al veelvuldig besproken maar niet met alle betrokkenen. Dit is nu echt anders. Er wordt een breed casusoverleg georganiseerd waarin alle partijen worden uitgenodigd die te maken hebben (gehad) met een betrokkene. Het beeld over zo'n persoon wordt hierdoor gelijkgetrokken. Dit is goed. Het ene casusoverleg gaat 'verder' dan het andere. Soms is een 'gelijk beeld' het enige dat wordt bereikt, maar het doel is natuurlijk om meer te bereiken dan dat: wat is de beste (gezamenlijk opgestelde) aanpak? Dit is soms lastig te beschrijven. Ook omdat de situatie van een betrokkene per dag kan wijzigen.

De cijfers

- 76 personen zijn redelijk goed in beeld.
- Sinds juli zijn 26 mensen geprioriteerd. Zij zijn inmiddels voorzien van een casusregisseur en de meeste met een Plan van Aanpak.
- Vanaf 8 juli 2013 tot en met 31 oktober 2013 zijn er in totaal 38 aanhoudingen verricht, voor onder andere woninginbraken (11), straatroof (2), geweldsdelicten (5) en overtreding Opiumwet (2). In een aantal gevallen werd 1 persoon meerdere malen aangehouden. Eén aanhouding had betrekking op een persoon die gedurende lange tijd onvindbaar was maar nog een gevangenisstraf van 322 dagen moest uitzitten. Deze persoon werd tevens nog verdacht van een woninginbraak, bedreiging en belediging. Daarnaast werd nog een ander persoon, die gedetineerd zat, verdacht van een woninginbraak. Beiden zijn tijdens hun detentie hierover gehoord en tegen beiden is er proces-verbaal opgemaakt.
- Bij 22 van de 38 aanhoudingen was er sprake van een afdoening via ZSM.
- Bij 18 aanhoudingen waren er voldoende gronden aanwezig voor een in verzekeringstelling en hiervan leidden er uiteindelijk 9 tot een voorgeleiding aan de Officier van Justitie.
- In deze periode hebben 11 personen op zitting gestaan. Dit heeft geleid tot 9 veroordelingen (waar onder een ISD- maatregel van 2 jaar) en 2 vrijspraken. Eenmaal is er een OM-beschikking opgelegd.
- Per 31 oktober zaten 7 van 64 personen van de Top60 langdurig gedetineerd (zowel preventief als afgestraft).

voorbeelden uit de praktijk

Een jongeman heeft een delict gepleegd waar hij normaal gesproken gevangenisstraf voor zou krijgen (inbraak). Maar hij is net zover dat hij aan een traject meewerkt. Na intern overleg bij het OM is in plaats van een onvoorwaardelijke, een voorwaardelijke gevangenisstraf geëist. De rechter heeft dit overgenomen. Zo kan de jongen zijn traject voortzetten én zorgt de voorwaardelijke straf voor een extra stok achter de deur. Een mooi voorbeeld van samenwerking met het OM.

Een jongen is net na z'n 18e uit de gesloten jeugdzorg gekomen en heeft een voorgeschiedenis van delictgedrag. Nu woont hij tijdens de vakantie van zijn moeder bij een tante in een andere stad in Nederland. In een casusoverleg stelt de deelnemende politieagent voor om bij de jongen langs te gaan in die andere stad om hem te laten weten dat er op hem gelet wordt, maar ook om hem ondersteuning te bieden. Een aanpak die niet eerder is gebruikt!

(naast lik-op-stuk, waarover er de afgelopen tijd al regelmatig in de lokale media is geschreven, maakt vooral ook toegesneden zorg en instroombeperking van broertjes en zusjes deel uit van de aanpak)

Communicatie

Er is een communicatieplan opgesteld en er zijn werkafspraken gemaakt met de communicatieadviseurs van de betrokken organisaties. Ook is begin juli een bijeenkomst geweest met de communicatieadviseurs om ideeën uit te wisselen en werkafspraken te maken. Het belang van goede afstemming van de communicatie over de Top60 is gedeeld en onderstreept. Partijen weten elkaar te vinden. De eerste resultaten in de Top60 aanpak zijn gecommuniceerd via persberichten en twitter en werden direct door de media opgepakt. Dit heeft geleid tot diverse artikelen. Op de website van Gouda.nl worden de resultaten zo veel mogelijk gebundeld.

Hoe verder?

De gemeente Gouda is sinds mei 2013 met de Top60 aanpak bezig en in januari 2014 vindt een eerste tussenevaluatie plaats in de driehoek. Deze evaluatie zal ook naar u worden gestuurd.